

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקעז

ערב שבת קודש הגדול
פרשת תזריע מצורע
ב' באייר ה'תשע"ג

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

(=מרשמים) לתרופות, ושולח לבית המרקחת. ב'אותו מקום' היה לו מדף עם ספרים בלטינית, וכשנפנה לשם, היה מעיין בהם, וכך למד חכמת הרפואה. ולהעיר, שמצינו דוגמתו בנוגע לשמואל (שבשם זה נקרא גם אדמו"ר מהר"ש) - ש"אסיא דרבי הוה", משום שהיה יודע בחכמת הרפואה, והעיד על עצמו שלא עסק בעניינים אלה "אלא בשעה שהייתי פנוי מן התורה, אימתי, כשהייתי נכנס לבית המים".

(תורת מנחם שם ע' כה)

פיטורי הפקיד הגיעו מלמעלה...

כ"ק אדמו"ר מהר"ש הוצרך פעם לנסוע לחוץ לארץ, ונסע מליובאוויטש לעיירה הסמוכה, שבה היתה תחנת רכבת. מצד סיבה התאחר אדמו"ר מהר"ש לרגע ולא הגיע בזמן, והרכבת יצאה לדרכה; הפקיד הממונה על הרכבת לא המתין לאדמו"ר מהר"ש, ובינתיים הורה שהרכבת תיסע. כאשר אדמו"ר מהר"ש הגיע ונוכח שהרכבת כבר נסעה - הקפיד על כך. ולא ארכו הימים והגיע ציווי מעיר הבירה, פטרבורג, לפטר את הפקיד הממונה על הרכבת.

בפטרבורג לא ידעו שום מעשיות. אלא כיוון שמדובר אודות אדמו"ר מהר"ש שהיה רבי, נשיא בישראל, שעניינו הוא כמו שכתוב "אנכי עומד בין הוי' וביניכם גו' להגיד לכם את דבר הוי'", עניינו הוא למסור בכל מקום את השליחות של הקב"ה שנמסרה על-ידו, הנה כאשר היה פקיד שלא מילא את תפקידו - שעלידו יוכל אדמו"ר מהר"ש לנסוע ולמלא שליחותו, ואדרבה, עוד גרם בלבול לדבר - אזי פיטרוהו מתפקידו. ואף שבפטרבורג לא ידעו מכל העניין - הרי כיוון שגויים אינם בעלי בחירה, לא נוגע השכל והידיעה שלהם, כי אם העשייה שלהם בפועל, לכן מבלי הבט על כך שלא ידעו מכל העניין, היתה העשייה שלהם כדבעי - שפיטרו את הפקיד הנ"ל, כיוון שלא מילא את תפקידו.

(תורת מנחם כרך יז, עמ' 143-147)

הכבוד למי?

כאשר אדמו"ר מהר"ש נסע חזרה לליובאוויטש, עבר בדרכו בעיירה "אחרעמאָאָ", ויצאו כל הגויים תושבי המקום יחד עם זקני וחשובי העיר ("סטאַריסטי") וקיבלוהו בכבוד גדול, שהלכו לקראתו עם לחם ומלח, ונפלו לפניו על ברכיהם. בנסיעה זו נסע גם אחיינו של אדמו"ר מהר"ש, ר' ישעיה ברלין, ואמר לאדמו"ר מהר"ש בהתפעלות: "פעטער" [דוד]! ראייתם איזה כבוד גדול נתנו לכם!... השיב לו אדמו"ר מהר"ש: "פעטאַך" [=שוטה]! ומה אתה חושב? וכי על מי נאמר "ברוך תהיה מכל העמים"?...!

(שם)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

עבור 'תפארת שבתפארת' אין זה פלא...

לקט מיוחד, בבואנו מיום הולדת כ"ק אדמו"ר מהר"ש, ב' אייר תקצ"ד

תפארת שבתפארת

כשהיה בן שבע בחן אותו פעם הצמח-צדק. הסבא [=מהר"ש] ידע כל-כך טוב, שהמלמד התפעל מאוד ולא יכול היה להתאפק ואמר לצמח-צדק: הא, מה אתם אומרים, הוא 'עושה' טוב!
ענה לו הצמח-צדק: מהי ההתפעלות שתפארת שבתפארת 'עושה' טוב!

(היום-יום ב אייר)

יפה כוח הבן

כידוע, שאדמו"ר מהר"ש התחיל לומר דא"ח ברבים בחיי אביו הצמח-צדק, שכתב לו כתב-רבנות: "ראיתי דא"ח שלך והוטב בעיני מאוד". ולהעיר שרצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר היה להוציא לאור את המאמרים של זקנו אדמו"ר מהר"ש, ועל הסדר, היינו, מאז שהתחיל לומר חסידות, כולל גם המאמרים הראשונים שאמרם בחיי אביו.

(תורת מנחם כרך ב, עמ' 186)

בעל השמועה עומד כנגדו

בנוגע לאדמו"ר מהר"ש, שגם ממנו אין תמונה (לפנינו, כי יש אומרים שנמצאה תמונתו אלא מפני סיבה לא נתפרסמה) – יש לומר על-פי הידוע שדמות דיוקנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר היתה דומה לדמות דיוקנו של אדמו"ר מהר"ש.

וכסיפור הידוע אודות אחד מזקני החסידים שראה עוד את אדמו"ר מהר"ש, שכאשר ראה בפעם הראשונה את תואר פני כ"ק מו"ח אדמו"ר – נתעלף, מפני שראה בו את תואר פני אדמו"ר מהר"ש! ולכן, בנוגע לאדמו"ר מהר"ש – יכול להיות העניין ד"כאילו בעל השמועה עומד כנגדו" (בכללות על-כל-פנים) בנוגע לדמות דיוקנו בפשטות.

(התועדויות תשד"מ, כרך א, עמ' 538 ואילך)

לימוד באופן המותר

כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר שלאדמו"ר מהר"ש היה ידע רב בחכמת הרפואה, והיה כותב בעצמו "רעצפטן"

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ב' באייר ה'תשע"ג - ט' באייר ה'תשע"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ב' באייר	הלכות תעניות פרק ב-ד.	הל' מעשר שני ונטע רבעי פרק ב.	מ"ע נט.
ש"ק	ג' באייר	פרק ה. הלכות מגילה וחנוכה... בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ג.	מ"ע נט. ספר משנה תורה: הלכות מגילה וחנוכה... בפרקים אלו. פרק א-ב.
א'	ד' באייר	פרק ג-ד. תורת חכם וגוי. ספר נשים והוא ספר רביעי... הלכות אישות... בפרקים אלו. פרק א.	פרק ד.	שם: פרק ג-ד. מ"ע ריג.
ב'	ה' באייר	פרק ב-ד.	פרק ה.	מ"ע ריג.
ג'	ו' באייר	פרק ה-ז.	פרק ו.	מל"ת שנה.
ד'	ז' באייר	פרק ח-י.	פרק ז.	מל"ת שנה.
ה'	ח' באייר	פרק יא-יג.	פרק ח.	מל"ת שנה.
ו'	ט' באייר	פרק יד-טז.	פרק ט.	מל"ת רסב.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', ב' באייר	4.09	5.01	5.24	6.23	9.27	12.42	1.14	7.07.6	7.32
ש"ק, ג' באייר	4.08	5.00	5.23	6.22	9.26	12.42	1.14	7.08.3	7.33
א', ד' באייר	4.06	4.59	5.21	6.21	9.26	12.41	1.14	7.09.0	7.34
ב', ה' באייר	4.05	4.57	5.20	6.19	9.25	12.41	1.13	7.09.7	7.34
ג', ו' באייר	4.03	4.56	5.19	6.18	9.24	12.41	1.13	7.10.3	7.35
ד', ז' באייר	4.02	4.55	5.17	6.17	9.23	12.41	1.13	7.11.0	7.36
ה', ח' באייר	4.00	4.53	5.16	6.16	9.23	12.40	1.13	7.11.7	7.37
ו', ט' באייר	3.58	4.52	5.15	6.15	9.22	12.40	1.13	7.12.4	7.37

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.

*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש
תזריע-מצורע	6:30	7:44	6:46	7:47	6:38	7:47	6:48	7:46
אחרי-קדושים	6:35	7:50	6:51	7:52	6:43	7:52	6:52	7:51

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעלייד צעיריאגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

הלכות ומנהגי חב"ד

* בקידוש היום: נטילת הכוס בידו - לקראת סיום הקידוש.⁵
פרקי אבות - פרק ב.

יום שני
ה' באייר

בימינו אלה, אין נוהגים בתעניות בה"ב, גם (ואדרבה - בעיקר) בחוגי החסידים. כמוכן, הנוהגים להתענות - ימשיכו במנהגם הטוב, ואין להתיר להם אלא לצורך, כמו חולשת בריאות הגוף; אך חובת הכול היא להוסיף בימי רצון' אלו בקו השמחה בגלוי, ב"פיקודי ה' ישרים, משמחי לב".⁷

קריאת 'שניים מקרא ואחד תרגום': למנהג רבותינו נשיאינו יש לקרוא 'ראשון' או גם 'שני' כליל שיש (יום חמישי בלילה). בעש"ק אחר חצות,² קוראים את כל הפרשה, ואומרים (בסיום שתי הפרשיות) את הפטרת פרשת תזריע "ואיש בא מבעל שלישה". בשבת קודש לפני תפילת שחרית קוראים שוב 'שביעי', עם הפטרת 'מצורע' - "וארבעה אנשים". למנהג הרגיל³ - קוראים רק בעש"ק אחר חצות את כל הפרשה עם שתי הפטרות.

שבת קודש פרשת תזריע מצורע

ג' באייר

הפטרה: "וארבעה אנשים..." (מלכים ב' ז, ג'כ).

(1) היום יום ד' טבת.

(2) חצות בת"א - בשעה 12:42.

(3) היום יום ל' סיוון, ספר המנהגים עמ' 25 (בשני המקומות לא נזכרה כלל הנהגת רבותינו, ומשמע שאין היא הוראה לרבים).

(4) כמה שינויים חלו במשך השנים באופן קריאת שם הפרשה "מצורע" בדברי רבותינו: (א) "כ"ק מו"ח אדמו"ר היה משתמט מלהזכיר את שם הפרשה. בספרים שונים היא נקראת "פרשת טהרה" [וכן הורה הרבי ל'ועד כתיבת ס'ת לילדי ישראל', לכתוב בתעודת ילדים שזכו באות בפרשה זו], אבל... [הוא] בכלל לא רצה לקרוא בשם כלשהו, אלא לכל היותר כתב או אמר את היום בחודש וכדומה" (לקוטי שיחות ח"א עמ' 239).

(ב) מאוחר יותר אמר הרבי: בדורות האחרונים, מנהג ישראל (טור וש"ע או"ח סי' תכח) [וכן נדפס בלקוטי תורה, היום יום, לקוטי שיחות ועוד] לקרוא בשם זה (לקוטי שיחות ח"ז עמ' 100), והסביר הטעם: מכיוון שקרוב כבר הגילוי ד'אתהפכא חשוכא לנהורא', לעשות מ'מצורע' - תורה, 'תורת המצורע' (שם עמ' 103).

(ג) מאוחר יותר הוסיף, ששם זה רומז שכבר מרגישים קרוב לבית משיח צדקנו, שנקרא בשם זה (ישעיה נגד, סנהדרין צח.א.ב, לקוטי שיחות ח"ב עמ' 79, וביותר בספר השיחות תנש"א ח"ב עמ' 490 ואילך, עיי"ש).

(5) כאשר קידש הרבי בהתוועדויות, היו מגישים לרבי את הכוס והיה נוטל מפית נייר לנגבו, ובשעת מעשה מביט בסידור ואומר 'מומור לדוד' וכו'. אח"כ היו ממלאים יין בכוס והרבי היה מגביהו - אחר 'כור את יום' וקודם שהתחיל 'על כן' (את הקידוש לא אמר הרבי בקול, כך שלא ניתן לשמעו). תודה להרב לוי יצחק שי' מונדישין, שליח הרבי בסמולנסק, רוסיה. [עוד מציינים, כי בעת הקידוש הביט בכוס ולקראת סיום הברכה הגביה את עצמו מעט (כעמידה במצב ישיבה)]. ולהעיר מהאמור בשער הכוונות, שיש לקבל את הכוס מאדם אחר בשתי ידיו לפני 'מומור לדוד', ואח"כ לכוון וכו' ולהחזיקו ביד ימין.

(6) למרות שהעניין נפסק בשו"ע הב"י ובשו"ע אדמו"ר הזקן (בסימן מיוחד, או"ח סי' תצב), וסיבתו: 'לפי שחוששין שמא מתוך משתה ושמחת המועד באו לידי עבירה'. ולפי כמאה שנה התרעם הגר"ע גרודזנסקי ז"ל בוילנא על רב גדול (שזולזל בחסידים) "שהנהיג כמה קולות בסדר דבה"ב ויר"כ קטן..." (ראה מבוא לקונטרס ומעין עמ' 25).

(7) 'התוועדויות' תשמ"ח ח"ג עמ' 258 ואילך, וראה שם ביאור טעמו של דבר - אם כי הרבי נשיא דורנו בעצמו הקפיד להתענות בתעניות אלו.

ספירת העומר מלמדת את חשיבות הזמן ויוקרו

ספירת העומר היא הכנה לא רק למתן תורה, שהוא בדוגמת הגילוי לעתיד, אלא הכנה לגילוי שלעתיד עצמו • מכיוון שעניינה הוא עבודת הברורים, מלמטה למעלה, לזכך את העולם שיהיה כלי לגאולה העתידה, לכן הסדר הוא "ברישא חשוכא והדר נהורא" • ומכל מקום יש לה גם את הכוח של "קדשים", גילוי אור מלמעלה שיומשך בפנימיות העולם • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

אילו היה זמן מיותר, אזי היה מקום לחשוב שאף שזוהי אבידה, אין זה נורא כל כך, כי, גם לאחר משה שאיבד, יש לו זמן די צורכו; אבל האמת היא שהקב"ה נותן לכל אדם זמן קצוב, כמו שכתוב⁵ "ימים יוצרו", שבו צריך למלא עבודתו ולהגיע לשלימות הנדרשת ממנו. לא נותנים רגע אחד פחות, אבל גם לא נותנים רגע אחד יותר. וכיוון שכן, הרי כאשר עובר רגע שלא נוצל כדבעי, אזי נחסר בשלימות הנדרשת ממנו. ואין זה רק חיסרון של פרט מסויים, אלא החיסרון הוא בכללות השלימות שהיה צריך להגיע אליה, כך, שבגלל החיסרון של רגע מסויים, נחסר בכל פרט ופרט בעבודתו. וזוהי ההוראה מעניין ספירת העומר - שכאשר מחסירים יום אחד, הרי זה נוגע לכללות עניין ה"תמימות".⁶

וזהו גם מה שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר, ש"שעון" הוא מטיף מוסר אילם ("א שטומער מוסר זאגער"). - הוא אמנם לא אומר מאומה, אבל, כאשר מביטים ורואים איך שמחוגי השעון זזים

א. דובר פעם¹ שחודש אייר קשור עם ספירת העומר, כי, אף על פי שגם בחודש ניסן ובחודש סיוון ישנה מצוות ספירת העומר, הרי אין זה בכל ימי החודש, ורק בחודש אייר קשורים כל ימי החודש עם המצווה דספירת העומר.

ויש לבאר המוסר השכל מהעניין דספירת העומר בפשטות ביותר - נוסף לכך שבכל עניין שבתורה ישנם ישישים ריבוא פירושים בפרד"ס התורה²:

תוכנה של מצוות ספירת העומר הוא - ספירת הימים, מניין הזמן. ועל פי הידוע שהמניין מורה על חשיבות הדבר הנמנה, שלכן הדין הוא ש"דבר שבמניין אינו בטל"³, הרי מובן, שספירת הימים מורה על חשיבות ויוקר הזמן, שצריך לנצל כל יום, ואפילו כל שעה וכל רגע, ואם אין מנצלים זאת כדבעי, הרי זו אבידה שאינה חוזרת⁴.

(1) ראה שיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר דאשתקד ס"ט (תו"מ ח"ה עמ' 257). וש"נ.

(2) שער הגלגולים הקדמה יז. שער רוח"ק בעניין היחודים על קברי צדיקים הקדמה ג (קח.ב). לקוטי מהרח"ו שבסוף מאמרי רז"ל להאריז"ל.

(3) ערלה פ"ג מ"ז. ביצה ג.ב. וש"נ. טושו"ע י"ד רסק"י.

(4) ראה גם תו"מ ח"א ע' 59.

(5) תהילים קלט, טז. וראה לקו"ש חט"ז עמ' 273. וש"נ.

(6) ראה גם שיחת ש"פ אחרי הנ"ל ס"י (שם עמ' 258). וש"נ.

"הרואה את הנולד"

והוי מחשב הפסד מצווה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה... איזו דרך שידבק בה האדם... רבי שמעון אומר הרואה את הנולד (פרק ב, משניות א, י)

ביאור כ"ק אדמו"ר:

אמרו חז"ל איזהו חכם הרואה את הנולד, שבכל דבר הוא מסתכל ורואה את הנולד מזה. וענין זה הוא עיקר גדול בעבודת ה', כי להיות שקיום המצוות הוא עבודה גדולה וטרחה יתירה, וכמו כן ענין לאכפייא לסטרא אחרא עלידי המניעה מעבירה הוא עבודה ויגיעה רבה, הנה זה אפשר להיות עלידי זה שרואה את הנולד.

כמאמר והוי מחשב הפסד מצווה כנגד שכרה, שהפסד המצווה צריך לחשב כנגד שכרה, שהפסד עכשיו הוא באין ערוך לשכר שיהיה אחר כך, כי ההפסד הוא בדברים גשמיים שהם עניינים עוברים, ואילו השכר הוא שכר נצחי. ובפרט לפי המבואר בענין שכר מצווה שמצווה היא מלשון צוותא, והיינו ששכר המצווה הוא ההתקשרות בעצמות ומהות אין-סוף ברוך-הוא, הרי בודאי שאין ערוך כלל הפסד המצווה לגבי שכרה שיהיה אחר כך.

וכמו כן הוא גם כן לענין שכר עבירה כנגד הפסדה, ששכר עבירה הוא "נופת תיטופנה שפתי זרה", הנה צריך לחשב שכר זה כנגד ההפסד – "ואחריתה מרה כלענה", אשר גם הפסד זה הוא נצחי.

שהרי כמו ששכר המצווה הוא נצחי כנ"ל, כמו כן גם הפסד העבירה הוא נצחי, כמו שכתוב בתניא לענין טמטום המוח או טמטום הלב שנעשה עלידי העבירות, שאף שכבר עשה תשובה נכונה, הרי עיקר התשובה בלב, והלב יש בו בחינות ומדרגות רבות והכול לפי מה שהוא אדם וכו', ומסיים, שהיום לא נתקבלה תשובתו ועוונותיו מבדילים, או שרוצים להעלותו לתשובה עילאה יותר כו', ולכן אמר דוד וחטאתי נגדי תמיד, ומזה מובן שהפסד העבירה, אחריתה מרה, הוא ענין נצחי, ובמילא הנה שכר העבירה אינו נחשב לכלום כנגד הפסדה.

ועלידי זה שמחשב הפסד מצווה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה, מחשב ורואה מה שיהיה בסופו, שזהו על-דרך מה שכתוב איזהו חכם הרואה את הנולד, אזי יקיים את המצוות, מבלי הבט על גודל היגיעה שבדבר.

וזהו שמצינו במידות שמו חכמים, שרבי שמעון בן נתנאל שהיתה מדתו 'ירא חטא', אמר איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם הרואה את הנולד. כי מכיוון שהיה ירא חטא בחר ב'הרואה את הנולד', שעלידי זה יהיה ירא חטא ולא יחטא לעולם. הנה, יראת חטא אינה היראה מפני העונשים ושאר העניינים הבאים מצד העבירות, כי אם היראה מצד עצם החטא, שחטא הוא מלשון חסרון, והיינו שעלידי העבירה יחסר לו תמיד ההתקשרות בעצמות ומהות.

בכדי שיהיה ירא חטא, היינו שיהיה ירא מכל ענין של חטא, גם דקדוק קל של דברי סופרים, וגם ענין שהוא לפני משורת הדין, וגם ענין קדש עצמך במותר לך, שעלידי זה יחסר לו תמיד ההתקשרות בעצמות ומהות – הנה יראה זו באה עלידי שרואה את הנולד.

(חלק ממאמר שבת פרשת משפטים תשי"ג. תורת מנחם התוועדות תשי"ג חלק א (i) עמ' 341-343)

ג. אודות¹¹ מצוות ספירת-העומר נאמר הלשון בתורה¹²: "תספרו חמישים יום". וידועה הקושייה¹³: הרי סופרים רק ארבעים ותשע ימים? ומבארים בזה, שבניישראל עלידי הספירה שלהם, עלידי עבודתם, ממשיכים רק מ"ט שערי בינה – "שבעה שבועות תספר לך"¹⁴ (בחינת שבעת ימי הבניין); אבל בגלל שממשיכים עלידי עבודתם מ"ט השערים, נותנים להם מלמעלה גם שער החמישים (שהוא על-דרך "שמיני" – למעלה משבעה (שבועות), שלכן, המשכת שער החמישים היא בחג השבועות, זמן מתן-תורה, שבשעת מתן-תורה היה מעין הגילוי דלעתיד¹⁵). ולכן נאמר "תספרו חמישים יום", כיוון שגם שער החמישים מקבלים בניישראל עלידי עבודתם¹⁶.

ד. באמת, מהווה ספירת-העומר הכנה לא רק למתן-תורה, שהוא מעין הגילוי דלעתיד, אלא הכנה גם להגילוי דלעתיד גופא.

ידוע הדיוק בלשון הפסוק¹⁷ "כימי (לשון רבים) צאתך מארץ מצרים גו'": היציאה ממצרים היתה לכאורה ביום אחד, ט"ו בניסן? ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁸, ששלימות היציאה מ"מצרים" תושלם רק בגאולה העתידה בקרוב ממש, ועד אז ישנם עדיין מצרים וגבולים שמוכרחים להשתחרר מהם. מט"ו ניסן שנת ב' אלפים תמ"ח, ממשיכים בניישראל לצאת ממצרים – ככל שנמשך הזמן הולכים בעילוי אחר עילוי¹⁹, ועד שבקרוב ממש תבוא הגאולה העתידה, שאז ייצאו לגמרי ממצרים.

העבודה הראשונה של בניישראל מיד לאחרי

(11) מכאן ואילך הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפסה בלקו"ש ח"ג ס"ע 973 ואילך, במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(12) אמור כג, טז. וראה לקו"ת במדבר י, ד. שה"ש לה, ג.

(13) ראה ג"כ תו"כ עה"פ. תוד"ה כתוב — מנחות סה, ב. רא"ש סוף פסחים.

(14) פ' ראה טז, ט.

(15) תניא פל"ו (מו, א).

(16) ראה גם לקו"ש ח"ג עמ' 996 הערה 8.

(17) מיכה ז, טו.

(18) ראה ד"ה כימי צאתך תש"ח (סה"מ תש"ח עמ' 159 ואילך).

(19) ראה לקו"ש כאן הערה 19 — משיחת יט אייר ה'תשי"ב (תו"מ ח"ה עמ' 191 ואילך).

בכל רגע, הרי זו הטפת-מוסר הטובה ביותר, ודי גם בהתבוננות קלה בדבר כדי לפעול על עצמו לייקר את הזמן.

ב. והנה, טבע בני אדם הוא שכאשר מתבגרים אזי מתחילים לחשוב שחבל על הזמן שעבר, שבו היו יכולים לפעול ולעשות דבר פלוני ופלוני, ואילו כאשר צעירים אזי עושים חשבון שיש מספיק זמן, ודוחים את הפעולה הנדרשת מיום ליום. ולכן, התבוננות הנ"ל נוגעת ביותר להצעירים, כדי שלא יטעו בדבר.

האמת היא, שצריכים להזהיר על זה את כולם, גם את הזקנים, כי, כל אחד, הנה לגבי הימים והשנים שכבר עברו, נחשב לזקן, ולגבי הימים שלא באו עדיין, הרי הוא צעיר, כך, שגם יהודי בן קי"ט שנה ושנ"ג ימים, זקוק להתבוננות בענין יוקר הזמן, כדי לייקר את הרגע האחרון שנותר לו לחיות ולעבוד עבודתו;

אבל, בעיקר צריכים להזהיר על כך את הצעירים, כי, לצעירים יש מעלת המרץ, ולכן צריכים לחטוף ולנצל את הזמן שהם במלוא המרץ, וגם בגלל שאצלם ישנם פיתויי היצר כו', כנ"ל.

וכן הוא בנוגע לענין שהזמן גרמא: בימים אלו חוגגים את יום ההולדת של "צעירי אגודת חבד" בב' אייר⁷. ובכן, יש להתבונן בכל הנ"ל ולייקר את הזמן וכו'.

ועלידי זה זוכים להוספה בענין הזמן – על-דרך שמצינו בחזקיהו שניתוספו לו חמש-עשרה שנה⁸, ולדעה אחת ניתוספו לו חמש-עשרה שנה חדשים⁹, שהוא ענין המשכת בחי' י"ה¹⁰ שלמעלה מהעולמות, ועד להמשכה חדשה ממש שלמעלה גם מבחינת י"ה.

* * *

(7) ראה שיחת ש"פ שמיני, מבה"ח אייר תשט"ז סי"א (תו"מ חט"ז ע' 261). ש"פ קדושים, מבה"ח אייר תשי"ז סי"ו (תו"מ חט"ט ס"ע 354 ואילך). וש"ג.

(8) מלכים"ב כו, ישעיהו לח, ה.

(9) ראה יבמות מט, סע"ב. ואילך הובא ברד"ק מלכים שם.

(10) ראה סה"ל להאריז"ל ישע"י שם. קה"י ערך חזקיהו. מג"ע אופן קפ, ועה"ה ר"פ נח.

פרשת תזריע-מצורע

חיבור הפרשיות תזריע-מצורע

'תזריע' מורה על יישוב העולם, ואילו 'מצורע' – על היפך יישוב העולם (שכן צרעת באה על עוון לשון הרע, שמפריד בין איש לאשתו ובין אדם לרעהו). כיצד אפוא יכולות שתי פרשיות אלה להיות מחוברות? אלא: 'תזריע' מורה על עבודת ה' בדרך חיובית, 'עשה טוב', ואילו 'מצורע' מורה על עבודה בדרך השלילה, 'סור מרע'. החיבור של 'תזריע' ו'מצורע' מלמדנו, שיש לעסוק בשניהם (לא רק בזמנים שונים, אלא גם) בעת ובעונה אחת.

ובמילים פשוטות: העבודה של שלילת הרע אינה דורשת יגיעה והתעסקות נפרדות ובזמן המיוחד לכך, אלא העבודה בקו החיוב היא שפועלת בדרך ממילא את ביטול ושלילת הרע.

(משיחת שבת-קודש פרשת תזריע-מצורע תשמ"ח. התוועדות תשמ"ח כרך ג, עמ' 244)

והיה בעור בשרו לנגע צרעת (יגב)

חכמי האמת קבעו כי סיבת הנגעים היא "הסתלקות אור החכמה". בתורת החסידות מוסבר עניין זה:

בחינת 'בינה' היא התבוננות בגדולת הבורא, המעוררת תשוקה להיכלל באלוקות, בחינת 'רצוא'. ואילו בחינת 'חכמה' (כחמה) היא ביטול מוחלט לאלוקות, המתבטא בעסק התורה והמצוות בעולם הזה, בחינת 'שוב'.

מובן אפוא, שהפירוש של "הסתלקות אור החכמה" הוא, שחסר הביטול המוחלט של בחינת חכמה, וכתוצאה מכך חסר בעבודת ה'שוב'; ואז ייתכן שמה'רצוא' יהיה 'נגע', יניקה לחיצונים. ולדוגמה: ההתלהבות בתפילה עלולה להביא (לאחר התפילה) הרגש של ישות וגאווה או התלהבות בלתי רצויה.

(לקוטי שיחות כרך יז, עמ' 163)

זאת תהיה תורת המצורע (יד, ב)

זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע (ערכין טו)

כל יהודי נקרא 'ישראל', כמאמר (סנהדרין מד) "אף-על-פי שחטא, ישראל הוא". אך יש אנשים המתייחסים אל השם הזה כאל שם הכינוי בלבד, "בשם ישראל יכונה" (ישעיהו מד), והם ממציאים לעצמם איזה שם אחר, שם זר.

"מוציא שם רע" – אצל יהודי כזה יש להוציא ולבטל את השם הרע והזר ולגלות בו את שמו האמיתי, "ישראל".

(משיחת שבת-קודש פרשת תזריע תשל"ו)

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו (יד, ב)

היציאה מארץ מצרים, היתה ספירה על-דרך ספירת-העומר²⁰. והיינו, שספירת-העומר היא הצעד הראשון בעבודה לבוא ל"כימי צאתך" בשלימות, לגאולה העתידה.

ה. על-פי זה יובן הטעם לכך שספירת-העומר היא בלילה, והיום הולך אחר הלילה²¹. הקרבת העומר היא קורבן, ובקורבנות הדין הוא שהלילה הולך אחר היום²², אבל בספירת-העומר, אף-על-פי ששניינה שסופרים כמה ימים עברו מהבאת

שהיה יכול להיות לאחרי-זה חטא העגל – השורש של כל החטאים שלאחרי-זה²⁸;

מה-שאינ-כן בגאולה העתידה, כיוון שתבוא על-ידי עבודתם של ישראל, שהתחילה מיציאת-מצרים, לזכך לא רק את עצמו אלא גם כל אחד את חלקו בעולם²⁹ – הנה על-ידי זה יהיה העולם כלי לקבל את הגילוי שלמעלה בפנימיות, וכמו שכתוב³⁰ "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר", שגם הבשר הגשמי יראה "כבוד הוי'". ואף-על-פי שעבודת הנבראים אינה כלי להגילוי דלעתיד,

הקב"ה נותן לכל אדם זמן קצוב – לא רגע אחד

פחות, אבל גם לא רגע אחד יותר – שבו עליו

למלא עבודתו ולהגיע אל השלימות הנדרשת מומו

מכל-מקום, לאחר שלימות העבודה יתנו את הגילויים מלמעלה גם באופן דאתערותא דלעילא מצד עצמה, ובפנימיות.

ונמצא, שהגילויים של הגאולה העתידה יש בהם שני קצוות: (א) גילוי אור שלמעלה לגמרי מהעולם, ואפילו על-ידי עבודה הכי נעלית אי אפשר לקחתו: (ב) ואף-על-פי-כן יהיה הגילוי בעולם, בפנימיות.

וכיוון שספירת-העומר היא העבודה הראשונה בהכנה לגאולה העתידה, הנה "משכרה נדע מהותה"³¹: כיוון שהשכר עבור עבודה זו (באופן של מתנה) היא הגאולה העתידה, הרי מזה ראייה שגם בעבודה עצמה ישנם שני הקצוות בדוגמת הגילויים דגאולה העתידה: (א) עניין הספירה הוא ספירת הימים מעת ההקרבה, שהוא-עניין המשך של קדשים. (ב) ואף-על-פי-כן, הספירה עצמה – העבודה שמכשרת את העולם אל הגילוי – היא

והקרבת העומר²³, מכל-מקום, הדין הוא שהיום הולך אחרי הלילה. ואינו מובן: כיוון שהספירה היא ספירת הימים מההקרבה, למה²⁴ יהיה הדין בספירה שונה מהדין בהקרבה? והביאור בזה:

החידוש של הגאולה העתידה לגבי יציאת מצרים ומתן-תורה הוא, שביציאת-מצרים ואפילו במתן-תורה היה הגילוי מלמעלה שלא על-ידי עבודה (דאף שספרו מ"ט ימים, הרי במשך זמן קצר כזה לא היה שייך שבכוח עבודתם עצמה ייצאו מ"ט שיערי טומאה²⁵, ויזדככו כל-כך להיות ראויים לקבל התורה), ולכן, "במשוך היובל"²⁶, לאחר מתן-תורה, נשאר העולם בחומריותו²⁷, ועד

20) ראה ר"ן סוף מסכת פסחים. ועייג"כ זח"ג צו, סע"א וברע"מ שם.

21) מנחות טו, א. שו"ע אדמוה"ז או"ח סתפ"ט ס"ג.

22) חולין פג, סע"א. תמורה יד, א.

23) ראה משנה ספ"ו דמנחות ורמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ז ה"ז, דנקצר ביום טו כשר.

24) נלמד מ"תמימות" (מנחות שם), אבל טעמא מאי?

25) ראה זו"ח ר"פ יתרו.

26) יתרו י"ט, ג.

27) ראה ד"ה אד' שפתי שבסידור עם דא"ח (דר"ה — רלח, ג ואילך). ד"ה וכל העם רואים תש"ד (סה"מ תש"ד עמ' 214 ואילך). ובכ"מ.

28) שלכן "וביום פקדי (על איזה חטא שיהיה) ופקדתי גו" (תשא לב, לד). וכמרו"ל "אין לך כל פורענות כו' של עגל" (סנהדרין קב, א. הובא בפרש"י עה"פ).

29) תניא פל"ד.

30) ישעיהו מ, ה.

31) תניא פל"ט (נג, א).

דווקא כפי סדר הבריאה³²: "ברישא חשוכא והדר נהורא"³³, היום הולך אחר הלילה.

ו. והביאור בזה:

הסדר בקדשים הוא ש"הלילה הולך אחר היום", היפך מסדר העבודה בבריאה, "ויהי ערב ויהי בוקר"³⁴ - כי, סדר העבודה בבריאה הוא מלמטה למעלה: ההתחלה היא בחושך, ועליידי עבודה צריך לזכך את העולם שיהיה כלי לאור האלוקי; אבל בקדשים, סדר גילוי האור הוא מלמעלה למטה. ההתחלה היא באור, וגם הלילה שבא לאחרי היום, הרי זה עבודת הבירורים שבאה מצד הגילוי אור, שהגילוי ד"יום" נותן כוח שיוכלו לירד אל החושך ולברר אותו³⁵.

בספירת העומר שהיא העבודה של בירורים

(32) ברכות בתחלתה.

(33) שבת עז.ב.

(34) בראשית א.ה. ועוד.

(35) ולבד זאת, הנה עיקר עניין העבודה במקדש היא ביום, ובלילה היא רק בכדי לשלול הלאו דנותר (ראה לקו"ש ח"ג עמ' 949).

מלמטה למעלה³⁶, לזכך את העולם עד שיהיה כלי לגאולה העתידה - הסדר הוא "ברישא חשוכא והדר נהורא", שמזככים את חושך העולם בדרך מלמטה למעלה; אבל אף-על-פי-כן הספירה היא המשך להקורבן³⁷, היינו, שבעבודת הספירה ישנו הכוח דקדשים, גילוי אור מלמעלה, שיומשך על-ידי עבודת הספירה בפנימיות בעולם, כגאולה האמיתית והשלימה עליידי משיח צדקנו, בקרוב ממש.

(קטעים מהתנועות שבת-קודש פרשת שמני, מברכים החודש אייר ה'תש"כ - בלתי מוגה; תורת מנחם כרך כה, ע' 86-78)

(36) החל מבירור המידות דנפש הבהמית, כמרומו בכך שהעומר הוא מן השעורים, ועד"נ (פ' ראה טז, טז. וראה לקו"ת במדבר טז, ד) "מהחל חרמש בקמה", "קמה הן המידות שהן קמות וגם ניצבות.. בתקפן בטבען כתולדתן, וצריך להגיף עליהם חרמש.. להכריתן ולהכניען תחת הקדושה", "להאיר אותן ולזככן", שזהו מ"ש "וספרתם לכם", כפירוש אדמו"ר הזקן ("היום יום" י' אייר): "וספרתם הוא משלון ספירות ובהירות כו" (מהנחה בלתי מוגה).

(37) וכן הוא בעבודה עתה, משחרב בית המקדש, שאף שאין הקרבת הקרבנות בגשמיות, מ"מ, ישנו ענינם ברוחניות.

"בנוגע להגלויה שצרפת שנתקבלה מהחייל דניאל גרבי... בבקשתו למזוזה, נא לשלוח לו מזוזה ולכתוב לו שנעשה זה בשליחותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, במענה למכתבו הנ"ל" - כותב הרב חודקוב לרב אברהם גודין כנראה בחודש שבט תשל"ד.

התכתבות עם חייל צה"ל

הנה מכתב שכתב חייל צה"ל לרבי. את המכתב מסר הרבי לרב חודקוב והורה לו לשגר לו לרב ישראל לייבוב, יו"ר צאגו"ח, כדי שיעמוד בקשר ישיר עם החייל:

"כב' קדושת האדמו"ר מלובביטש שליט"א, ניר-יורק ארה"ב, כב' האדמו"ר.

"בימים אלה נערכים אצלנו קורסים רבים לקצינים דתיים בעלי דרגות אחרות במקצועות קודש, יהדות, פלוסופיה וספרות דתית.

"לשם ייעול הקורס וכן כדי שהחייל יוכל להנעים את זמנו אנו זקוקים לספרים בנושאים שונים - ספרי קריאה וספרים מקצועיים מכל התחומים.

"כמורכן ברצוננו לי[י]חד ספריה זו לזכר חברינו הי"ד שנפלו במערכות ישראל.

"אודה לכב' האדמו"ר עבור כל ספר שכב' ישלח לצורך מפעל חשוב זה, ובטוחני שכב' יעשה כמיטב יכולתו.

"בברכת התורה, ויצמן זליג, סרן
ד.צ. 2510/ש/ד, צ.ה.ל."

בעקבות זאת כותב הרב חודקוב לר"י לייבוב:

ב"ה, כ"ח טבת תשל"ד, ברוקלין, נ.י.
הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו', מוה' ישראל

שי',
שלום וברכה!

מצו[רף] ב[זה] העתק מכתב שנתקבל מהסרן

זליג ויצמן.

נא להתקשר עם הנ"ל בהקדם בכדי לברר המצב והמצטרך להם, ולפעול בהתאם.

בטח יודיענו מכל הנעשה בזה, ות[שואת] ח[ן] למפרע.

בברכת כ[ל] ט[וב] ס[לה],

הרב ח.מ.א. חודקוב

לכתובת חב"ד בארץ

והנה עוד מכתב ששוגר לרבי מטעם חוג להקלת קליטתם של עולים חדשים:

"חיפה ת.ד. 5302, ג' תרומה, כז בשבט ה'תשל"ד

"לכב', כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שליט"א

"שלום וברכה בכל הדרת הכבוד,

"אנחנו חוג אנשים המשתדלים לטפל בעולי רוסיא ולקרנם ליהדות, אנחנו זקוקים מאד [ל]

חומר יהדות ברוסית מכל הסוגים.

"נודה מאד למע[לת] כ[בוד] תר[תו] אשר יתן הוראה להמציא לנו בהקדם האפשרי חומר כזה שעליידי זה יקל עלינו לקרנם לאבינו שבשמים.

"בהוקרה רבה ובברכה, בשם החוג

"ידידיה ליפמן ליפקין"

והנה תגובה למכתב מאת המזכירות:

ב"ה, י"ט אדר תשל"ד, ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ וכו', מוה' ליפמן שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ז שבט, כדאי שתפנו בזה להנהלה המרכזית של צעירי אגודת חב"ד בארץ[ן]

הק[ודש] ת[בנה] ו[תכונן] ע[ל] פ[י] הכתובת דלקמן... [הרב ישראל לייבוב, ת.ד. 4446, תל אביב].

בברכת כ[ל] ט[וב] ס[לה]

הרב ח.מ.א. חודקוב

לימוד ענייניו של משיח בתורה

"דרך ישרה" להבאת המשיח

פרק שני דאבות (שלומדים ביום השבת קודש זה) – התחלתו "רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם":

[. .] "האדם" – קאי על "אדם הזה (ש'הוא במדרגה גדולה . . שלימו דכולא") כשמוכשרין מעשיו ותיקן כל הדברים . . רק פסולת שבסוף לבושו עדיין לא נתברר כו" מצד עניני הגלות – כמו רבי; ובדורנו זה – דור האחרון של הגלות, עקבתא דמשיחא, שכבר נסתיימו ונשלמו כל ענייני העבודה שהיו צריכים להיעשות במשך זמן הגלות – יש לומר שכל בני ישראל הם בדרגה זו.

והשאלה היא: כיוון שכבר נסתיימו "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות" – מהי ה"דרך ישרה" (הקלה והמהירה ביותר מבין כל דרכי התורה) שיבור לו האדם (כללות בני ישראל) שגמר ענייני העבודה כדי לפעול התגלות וביאת המשיח?

והמענה לזה – "כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו האדם":

[. .] ובהקדמה – שכיוון שמשיח צדקנו עומד לבוא תיכף ומיד, אבל עדיין לא בא בפועל, שלכן דרושה ההשתדלות האחרונה . . של כל אחד ואחת מישראל להביא את המשיח, צריכה להיות הפעולה (לא עלי ידי מלכות בטהרתה, ענינו של מלך המשיח עצמו, אלא) עלידי "מלכות שבתפארת", כלומר, ענינו של המשיח (מלכות) כפי שהוא בתורה (תפארת), כאמור לעיל שעלידי התורה (ענינו של משיח בתור "רבי") נמשכים ומתגלים האורות עליונים דהגאולה (ענינו של משיח בתור "מלך") באופן פנימי.

ובפשטות: "תפארת" הוא עניין לימוד התורה, ו"מלכות שבתפארת" – הוא לימוד התורה בענייני מלך המשיח ובענייני הגאולה שנתבארו בריבוי מקומות. [. .] וההוספה בלימוד התורה בענייני משיח והגאולה ("מלכות שבתפארת") היא ה"דרך ישרה" לפעול התגלות וביאת המשיח והגאולה בפועל ממש.

(ש"פ תזריע ומצורע, ו' באייר ה'תנש"א, 'התנועותיות' תנש"א כרך ג, עמ' 160)

זריעה, תקווה וציפייה – כהקדמה לגאולה

ההוראה מקריאת ב' הפרשיות – "תזריע" ו"זאת תהיה" – ביחד:

כאשר מדובר אודות כללות עניני הגאולה – "זאת תהיה", הרי זה דבר ברור ומוחלט שבוודאי תבוא הגאולה, כי הקב"ה הגביל את עצמו (כביכול) שהוא מוכרח להביא את הגאולה, אפילו אם בני ישראל יהיו במעמד ומצב ד"לא זכו" ח"ו, ואפילו כאשר מדובר בדור ש"כולו חייב" ח"ו.

אבל אף-על-פי-כן, צריכים להשתדל שהעניין ד"זאת תהיה" (כללות עניני הגאולה) יבוא בד בבד עם העניין ד"תזריע" – כללות עבודת בני ישראל בזמן הגלות, היינו, שהגאולה תבוא עלידי ולאחרי הקדמת עבודתם של בני ישראל בזמן הגלות, כמרומו בחיבור ד"זאת תהיה" עם "תזריע", שהגאולה ("זאת תהיה") באה בסמיכות ולאחרי ההקדמה דעבודת בני ישראל ("תזריע").

ועל דרך זה לאידך – שהעניין ד"תזריע" צריך להיות מחובר עם העניין ד"זאת תהיה", היינו, שכללות עבודת בני ישראל בזמן הגלות ("תזריע") צריכה להיות מתוך תקווה וציפייה תמידית (חיבור) לגאולה העתידה ("זאת תהיה").

(התנועותיות' תשמ"ב כרך ג, עמ' 1383-1381 – בלתי מוגה)

ממדינת טטוויא [=לטביה], ושאר העולים מהתם בכלל, הנה במסגרת ההשתדלות בכל חוגי אנ"ש שיחיו להתעסק בשנה זו בדברים טובים במספר ע"א, הי[ה] כדאי אשר גם אתה תעמיד לפניך המטרה בל[א] נ[דר] לחזק הקשר עם ע"א משפחות מסוג הנ"ל העולים מלטוויא, כתב הרב חודוקוב בט"ו סיון תשל"ב לר' אברהם גודין.

הנה חלק ממכתבו לר' אברהם גודין (י' תמוז תשל"ד): "ובאשר בטח עסוק אתה בכל הארץ בפעולות כל חמשת המבצעים במסגרת [צ"עירי אגודת] ח[ב"ד], בטח תתעניין בעניינים אלה בהנוגע לעניי עירך היינו העולים מלטוויא בכלל, ותלמידי ת[ורה] וד[ר]ך [א]רץ [ב]פרט, כדי להשפיע עליהם בקיום כל המבצעים הנ"ל בנוגע לעצמם ולמשפחותיהם. ומה טוב אם תוכל להמשיכם להיות גם ה[מ] עשים [=לשון רז"ל מעשין על הצדקה] בחוגיהם ולעורר בהם [על] י[די] ז[ה] ההכרה שחונכו בה עוד מלפנים להיות תמיד חיילים בצבא ה'.

"ונא להודיעני מכל הנעשה בזה, ות[שואת] ח[ן] למפרע.

"בברכת כ[ל] ט[וב] ס[לה], הרב ח.מ.א. חודוקוב"

עצות מרחוק

בחורף תשל"ו ביקר צייר במשרד צעירי אגודת חב"ד בתל-אביב והביע את רצונו לצייר את תמונת הרבי בדוגמת הציור של אדמו"ר הזקן המורכב מאותיות התניא. הוא ביקש לקבל כמה תמונות של הרבי, כדי שיבחר מהן תמונה הנראית לו וכן חומר משיחות או מאמרי הרבי, שישתמש בו לכתוב הציור.

ר' אברהם גודין דיווח על-כך לרב חודוקוב וציין: "אנו מחכים להוראותיו".

בכ' כסלו תשל"ו כותב לו הרב חודוקוב: "בנוגע להצייר שביקר את משרדכם, אי [=לא] מובן למה פונים לכאן בשאלות כאלו אשר הנמצאים על אתר יודעים ביותר את מצב הדברים וכו'. ועליהם להתבונן כגון דא בכל האחריות ולהחליט בעצמם".

"כמורכב לגבי העניינים שכ"ק אדמו"ר שליט"א מדבר בהתוועדות, צריכים לעבוד בזה, כאדם העוסק בתוך שלו, כך שיוכלו להסביר את העניין לאחרים" (שם עמ' 142).

בחורף תשמ"ב אמר הרב חודוקוב (שם עמ' 61-62): "כ"ק אדמו"ר שליט"א עורר לאחרונה (שיחת ראשי-חודש מרחשוון תשמ"ב) באריכות אודות הפסק-דין בשולחן ערוך (אורח חיים ריש סימן צח), שבתור הכנה לתפילה צריכים להתבונן ברוממות האל-ושפלות האדם. הרי התבוננות זו צריכה לפעול על הרגש שבלב, דבר שלוקח זמן. הרבי שליט"א התפלא על שלא שמים לב לכך ולא מעוררים על זה. "זהו ענין של הלכה למעשה. אסור שהדבר יישאר בגדר 'שיחה', אלא צריכים להתאמץ להביא את הדברים לפועל. כדאי לקבוע שיעורים, הן עם התלמידים, והן עם בעלי-בתי, כדיני הכנה לתפילה ותפילה, וכן ללמוד ספרים אחרים שבהם מדובר בעניינים אלו, כל סוג בהתאם לרמה שלו.

"עס זאל זיך שטורעמען (שתתעורר סערה) לגבי תיקון התפילה, שתהיה כראוי ומתאים".

תוספת שבת

"לבשבת אלו נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לקבלת שבת יותר [מאוחר?] מן הרגיל (שעה לאחר הדלקת נרות), פעם 45 דקות אחרי הדלקת הנרות, ופעם 35 דקות. ייתכן שכוונתו בזה לעורר אשר ירגישו שהשבת כבר נכנסה ויתחשבו בכך". (שם עמ' 115).

"כאשר מגיע 'פנים חדשות' לעיר, איש-המעלה, כגון אחד משלוחי כ"ק אדמו"ר שליט"א – יש לרכז את הילדים, להציג לפניהם את האורח, ולציין שכדאי להם ללמוד ממנו. הביקור ישאיר עליהם רושם חיובי" ('החינוך והמחנך' עמ' 34).

קשר עם משפחות עולים

"נוסף על מה שמוצא אני לנכון לזרז את המזורזין ולעורר אותך מפעם לפעם לעמוד בקישור עם החברים והתלמידים שיחיו שעלו

מזכיר נאמן

”ואם היה מכיר את הרב חודוקוב לא היה כלל ספק אצלו שאינו שייך לדבר שקר וגוזמא” - כותב הרבי על מי שנעשה לימים למזכירו ואיש אמונו • מבחר התייחסויות של הרב חודוקוב לדברי הרבי ולהוראותיו, לרגל יום השנה לפטירתו

סיפר (שם עמ' 118): "זכורני, כשהייתי בריגא, נכנסתי פעם במוצאי שבת לאדמו"ר הרי"צ, וראיתי שם את כ"ק אדמו"ר שליט"א אומר ויתן לך' מתוך הסידור. זה עשה עלי רושם אדיר."

נבואת הנביא

בהזדמנות מסויימת דיבר הרב חודוקוב על הצורך בלימוד ההפטרות באופן קבוע. צריך ללמוד עם התלמידים בכל שבוע ושבוע את ההפטרות, שידעו היטב את הפירוש. הוא הוסיף ואמר (עמ' 117):

"עניין זה נוגע אף למבוגרים. הרי באים ל-770 ונדחפים ומשתדלים לשמוע את ההפטרות מפי כ"ק אדמו"ר שליט"א, והלוא בעת שהרבי שליט"א אומר ההפטרות הרי זה דברי הנביא מפי הנביא עכשיו, אשר שכינה מדברת מתוך גרונו בסגנון הנבואה הזו - ואיזה טעם יש כשלא מבינים היטב פירוש הדברים!?"

ניצול ימים

"כ"ק אדמו"ר שליט"א עורר על כך שכאשר השנה היא מלאה, צריך לנצל את הימים, שיהיה 'כל יומא ויומא עביד עבידתיה' (זוהר חלק ג' צד, ב). מכיוון שניתנו ימים נוספים בשנה זו, חייבים לנצל את הימים הנוספים הללו, שכל יום

"נאמן ביתו של כ"ק אדמו"ר" ... "לא ימיש מתוך האוהל" ... מנהל "מחנה ישראל" ו"מרכז לענייני חינוך" ... ראש מזכירות כ"ק אדמו"ר ... ויושב-ראש "ועד אגודת חסידי חב"ד העולמי" ... מצביא ראשי של חיילי המלך חינוך והדריך אותם דוגמא חיה ומופתית להתקשרות והתבטלות אמיתית... נולד ד' שבט ה'תרס"ב... ונפטר בשם טוב ובשיבה טובה ליל שבת-קודש ג' אייר ה'תשנ"ג".

שורות אלה כתובות על מצבתו של הרב חיים-מרדכי אייזיק חודוקוב ז"ל.

רחוק משקר

עוד בחיי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, בכ"ה תמוז תש"ט (לקוטי שיחות כרך כד עמ' 416), כותב הרבי לאחד מחשובי רבני חב"ד את המשפט הבא: ואם היה מכיר את הרב חודוקוב לא היה כלל ספק אצלו שאינו שייך לדבר שקר וגוזמא.

בשנת תשנ"ה הופיע הספר 'החינוך והמחנך', לקט הוראות בענייני חינוך, שנשמעו מפיו של הרב חודוקוב (גלקט עלידי הרב חיים-מאיר דיין שי' ונערך עלידי הרב אלתיאליהו הכהן שי' פרידמן). ברשימה שלפנינו ליקטנו מתוך הספר קטעים שבהם התייחס הרב חודוקוב לדברי הרבי או הנהגותיו, כמויכן מביאים אנו בפרסום ראשון ומכתבים שכתב.

על חשיבות אמירת 'ויתן לך' במוצאי שבת -

יהיה מלא תוכן, ובוודאי ניתנה גם נתינת כוח לכך" (עמ' 104).

לימוד כהכנה למשיח

"כ"ק אדמו"ר שליט"א מעורר לאחרונה אודות 'אנו רוצים משיח עכשיו'... אם אכן ישנו רצון אמיתי למשיח צריך הרצון להתבטא במעשים בפועל... הרי מובא ברמב"ם (הלכות מלכים פרק יב הלכה ד') שהמטרה של ביאת המשיח היא שיוכלו ללמוד תורה בלי הפרעות, ובכך נשאלת השאלה - היום, כשיש לו זמן פנוי ללא הפרעות - האם הוא מנצל זמן זה ללימוד התורה...?" (עמ' 113).

'יכוף' אצל כל אחד

"לאחרונה מדבר הרבי שליט"א באריכות אודות... הפעילות עם הזולת. אך יחד עם זה דורשים גם עבודה עם עצמו, 'ומבשרך אל תתעלם' (ישעיה נח, ז); וכפי שהרבי שליט"א אומר, שמקום יש בראש לשני הדברים. צריך שיהיה 'יכוף' אצל כל אחד ואחד... לדחות מחשבה לא-טובה שנופלת לו, ובכלל - לחזק את בדקו הפרטי בכל הקשור לענייני תורה ויראת-שמים... כך גורמים לגילוי משיח הכללי" (שם עמ' 113).

חנוך לתפילה

פעם - סיפר הרב חודוקוב - קרא לי כ"ק אדמו"ר שליט"א והעיר לי על אחד הילדים במניין ב-770 אשר "כנראה חוטף ומדלג בתפילה, וצריך לעוררו על כך". מדובר היה אודות ילד קטן, ואם הרבי שליט"א הרגיש ועורר על זה - הרי זה כדי שהורים והמחנכים יפעלו בנושא זה.

באותה הזדמנות (ספר הנ"ל עמ' 62) הקדים הרב חודוקוב:

"יש תלמידים שמדלגים על תיבות התפילה ובולעים מילים - 'מדלג על ההרים'. זה מצוי במיוחד בתלמידים טובים, שאליהם לא שמים לב. יש להשיג על כך ולתקן את הדבר."

וסיכם:

"צריך לשים דגש מיוחד שהתפילה במוסדות שלנו תהיה לשם ולתפארת, הן בכיתות הקטנות הן בכיתות הגדולות, ובפרט בישיבות קטנות וגדולות. ונוסף על עצם עניין התפילה, תהיה מזה תועלת בדברים רבים.

"הרבי שליט"א הזכיר פעמים רבות אודות שיר הערש 'התורה היא הסחורה הטובה ביותר'. צריכים לחקוק רגש זה בילדים, להשריש בהם שאיפה לתורה וחיבת התורה" (עמ' 70).

"כ"ק אדמו"ר שליט"א דיבר לאחרונה על כך שצריכה להיות השאיפה לידיעת כל התורה כולה... [והביע את צערו על ש]חסר כל עניין החיות והחמימות" (שם).

"יש להסביר לתלמידים את הדין שאסור לעבור לפני המתפלל, ולעוררם על כך. רואים אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א, שאם מישהו מתפלל שמונה-עשרה מול המקום שבו יושב הרבי שליט"א, יהיה מי שיהיה, אין הרבי שליט"א יושב במקומו עד שהלה מסיים את תפילתו" (שם עמ' 64).

"...ללמוד את המזמור של כ"ק אדמו"ר שליט"א" (שם).

"לא אחת עורר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות כבוד בית-הכנסת, ולא-אחת התכופף בכבודו ובעצמו והרים בדל של סיגריה וכדומה מרצפת בית-הכנסת" (שם עמ' 65).

"על-פי דרישת כ"ק אדמו"ר שליט"א יש לעורר את התלמידים היוצאים לחופשה שישתדלו להתפלל את שלוש התפילות בציבור... כמו-כן יש להכין אותם וללמדם איך להתנהג בבית הכנסת בעת התפילה" (שם עמ' 130).

'שטורעם' לתיקון מצב התפילה

"אפשר לקחת מוסר בעניין זה מכ"ק אדמו"ר שליט"א. הרי זמנו כל-כך מדויק, כל רגע שקול ומדוד ומנוצל כראוי (ואף אחד לא יכול לומר שהוא שומר הזמן כמו כ"ק אדמו"ר שליט"א), ולמרות זאת נכנס באופן קבוע להתפלל בציבור" (שם עמ' 166).